

Sündiken Dağları

OBK002

izlenmesi Gerekli
Aynı (0)

Sündiken Dağları © Turgut Tarhan

Yüzölçümü : 218068 ha | **Yükseklik** : 190 m - 1818 m

Boylam : 31,18°D | **İl(ler)** : Eskişehir

Enlem : 39,93°K | **İlçe(ler)** : Eskişehir merkez, Nallıhan, Sarıcakaya, Alpu, Mihalicçık, Mihalgazi, Beylikova

Koruma Statüleri : Yaban hayatı geliştirme sahası, doğal sit alanı

■ **Alanın Tanımı**: ÖDA; Ankara'nın Nallıhan İlçesi, Eskişehir il merkezi ile Alpu ve Mihalicçık ilçelerinin arasında doğubati doğrultusunda uzanan dağlık bölgeyi kapsar. Ayaş-Bozüyük arasındaki D140 devlet karayolu ÖDA'nın kuzeyinden geçerken, Eskişehir – Alpu – Mihalicçık – Nallıhan arasındaki karayolu güney kısımlara ulaşımı sağlar. 1818 metreye ulaşan zirvesiyle İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısındaki en yüksek noktalarından birini bünyesinde barındıran Sündiken Dağları, güneyde kademe kademe alçalarak Eskişehir'in bozkırlarıyla birleşir. Kuzeydeyse Sakarya Nehri'nin açtığı ve Mihalgazi civarında 190 metreye kadar düşen derin vadiler oluşturur.

■ **Habitatlar**: ÖDA; meşe, karaçam, sarıçam ve kızılçam ormanları, ardıç toplulukları, dağ bozkırları ve yüksek dağ çayırları ile tarım alanlarından oluşur. Sündiken Dağları İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerinin kesişim bölgesinde yer almasına rağmen alanın Akdeniz iklimine sahip olması nedeniyle biyocoğrafik karakteri belirlenebilmiş bitkilerin bir kısmı Akdeniz kökenlidir.

Bölgenin güneyi insan yerleşimine daha elverişli olduğundan doğal orman örtüsünün bir kısmı kaybedilmiştir. Yükseklerde bulunan parçalı karaçam (*Pinus nigra*), ardıç (*Juniperus excelsa* ve *J. oxycedrus*) ve meşe (*Quercus ceris*, *infectoria* ve *pubescens*) ormanları alanın doğal yapısı hakkında önemli ipuçları vermektedir. İç Anadolu bozkınıyla alanın bulunduğu güney uçlar, nadir bitki türleri için önemlidir. Vadi içlerinde kızılçam (*Pinus brutia*) ağırlıklı ormanları ve bunun içerisine karışan meşe gibi geniş yapraklı türler ve ardıçlar bulunur.

Dağın üst kesimleri daha nemli ve insan baskısından bir nebze de olsa uzak olmalarının katkısıyla orman örtüsü açısından daha zengindir. En yüksekte yer alan sarıçam (*Pinus sylvestris*) toplulukları karaçamlarla beraber baskın türleri oluşturur.

■ **Türler**: Alandaki 12 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Dağların güney kısmındaki bozkır kuşağı nadir bitki türlerini barındırır. Bu kuşakta saptanan endemik *Alyssum niveum*, *Centaurea nivea* ve *Sideritis glendarniae* türlerinin nesilleri tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır. *Convolvulus pulvinatus* alanda bulunan ve Eskişehir bölgesine has nadir bitkilerdendir. Alanın çevresinde, örneğin Nallıhan civarında, çok yaşlı anıt ağaçlar bulunmaktadır.

Ülkemizin önemli kara akbaba (*Aegypius monachus*) topluluklarından biri alandaki karaçam ormanlarında bulunur. Bu ormanlar aynı zamanda nesli küresel ölçekte tehlike altında bulunan şah kartal (*Aquila heliaca*) için de önemlidir. Alanın engebeli yapısı sakallı akbaba (*Gypaetus barbatus*) ve küçük akbabanın (*Neophron percnopterus*) da alanda bulunmasına sebep olmuştur.

ÖDA aynı zamanda, ülkemize endemik bir kelebek türü olan Anadolu çokgözlüsü (*Plebeius hyacinthus*) için küresel ölçekte önem taşır.

■ **Alan Kullanımı**: Alandaki en önemli faaliyetler ormancılık ve tarımdır. Hayvancılık halkın diğer gelir kaynakları arasında bulunur.

■ **Tehditler**: Alan üzerindeki en önemli tehditlerin başında kaçak ağaç kesimi ve aşın otlatma gelmektedir. Yıllar boyu süren ağaç kesimleri dağın güney kısımlarındaki ormanların çoğunun yok olmasına, kuzeydeki alanların tahribine yol açmıştır. Süregelen aşın otlatma, orman örtüsünden arta kalan alanların da erozyon sonucu kaybedilmesiyle sonuçlanmaktadır.

Yasadışı avcılık sonucu alanda bulunması gereken büyük toynaklı memeliler çok azalmış veya yok olmuştur.

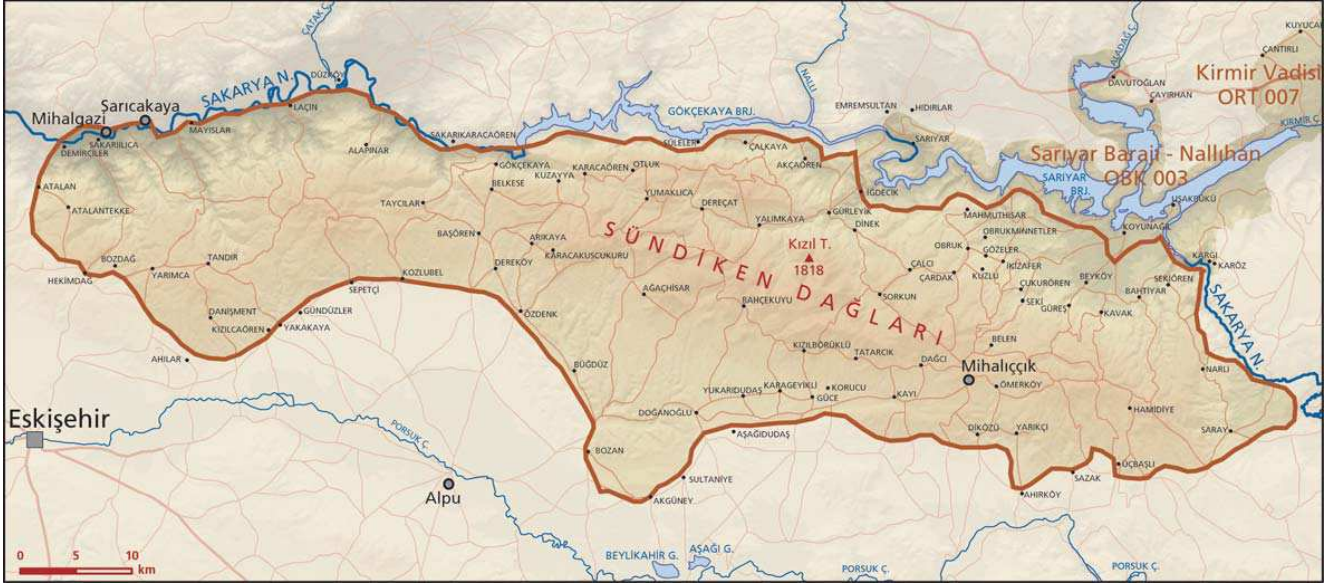
Alan içerisinde bulunan yerleşim birimlerinin büyümesi insan baskısını (tarla açma, yol inşaatları vs) arttırmaktadır.

■ **Koruma Çalışmaları**: Alanda bilinen bir koruma çalışması bulunmamaktadır.

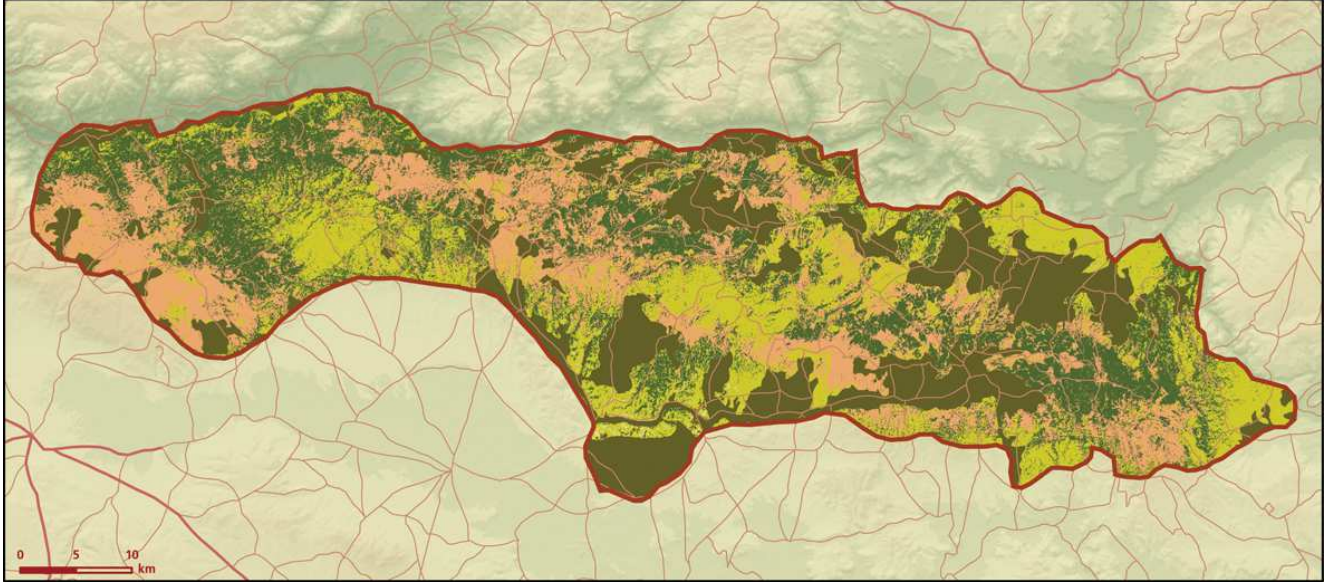
■ **Yerel İlgili Sahipleri**

Eskişehir Valiliği; Eskişehir İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Gazi Üniversitesi Biyoloji Bölümü; İstanbul Üniversitesi Biyoloji Bölümü; ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu.

■ **Barbaros Demirci**

Sündiken Dağları önemli doğa alanı topografya haritası

Sündiken Dağları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Alyssum borzaenum</i>	I	0	—	—	Var	A2
<i>Alyssum niveum</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus pseudocaspicus</i>	I	0	—	—	Var	A2
<i>Campanula pterocaula</i>	I	0	—	NT	Var	A2
<i>Centaurea nivea</i>	I	0	—	CR	Var	A1, A2
<i>Centaurea wiedemanniana</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Convolvulus pulvinatus</i>	I	0	—	NT	Var	A2
<i>Hieracium phrygiense</i>	I	0	—	LC	Var	A2
<i>Hieracium reductum</i>	I	0	—	NT	Var	A2
<i>Onobrychis paucijuga</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Sideritis gulendamae</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Veronica kopgeciensis</i>	I	0	—	VU	Var	A1
 <i>Aegypius monachus</i> - Avrupa	0	0	NT	LC	10-15 Çift (Üreme)	C1

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Aquila chrysaetos</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Aquila heliaca</i>	0	0	VU	LC	2-3 Çift (Üreme)	CI
<i>Dendrocopos syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Emberiza hortulana</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Gypaetus barbatus</i> - Akdeniz ve Anadolu	0	0	LC	VU	2-5 Çift (Üreme)	BI, CI
<i>Hieraetus pennatus</i> - Avrupa	0	0	LC	LC	4-6 Çift (Üreme)	CI
<i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Milvus migrans</i> - Avrupa	0	0	LC	VU	10 Çift (Üreme)	BI, CI
<i>Neophron percnopterus</i> - Avrupa	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	BI, CI
 <i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	—	Var	CI
 <i>Aspius aspius</i>	0	0	DD	—	Var	CI
 <i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	—	VU	Var	BI
<i>Plebeius hyacinthus</i>	1	0	—	—	Var	A2, A4, CI
<i>Pseudophilotes vicrama</i> - Anadolu	0	0	—	VU	Var	BI
<i>Tomares nogelli</i> - Anadolu	0	0	—	EN	Var	BI, CI
 <i>Coenagrion ornatum</i>	0	0	—	—	Var	CI

Anadolu gelinciği (*Tomares nogelli*) © Ahmet Baytaş

Centaurea nivea © Mecit Vural

Alyssum niveum © Mecit Vural